

Quicksan luchtkwaliteit

Koningswei te Tilburg

<Status>

titel rapport
Quickscan luchtkwaliteit

datum
2 februari 2022

projectnummer
P04973

opdrachtgever
Gemeente Tilburg

BRO
Projectleider
JEr
Projectteam
JvdA

bron Kaft
BRO

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*“Het doel van wetten is niet om af te schaffen of te beperken,
maar om vrijheid te behouden en te vergroten.”*

John Locke

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

1 Inleiding

De gemeente Tilburg heeft het voornemen om in samenwerking met andere partijen, waaronder Amvest, over te gaan tot de herontwikkeling van de locatie Koningsplein te Tilburg. Op deze locatie bevinden zich op dit moment verschillende functies, waarvan overwegend woonfuncties en detailhandelsfuncties. Beoogd wordt om de bestaande bebouwing binnen het plangebied te slopen en een tweetal appartementencomplexen op te richten. Deze zullen plaats gaan bieden aan 367 appartementen. 234 van deze appartementen zullen verhuurd door woningcorporatie TBV Wonen. De andere 133 appartementen zullen worden verhuurd dan wel verkocht door Amvest.

Naast woonfuncties is op de begane grond van het noordelijke appartementencomplex (blok N) ook enige ruimte gereserveerd voor commerciële ruimtes. Het gaat hierbij om twee commerciële ruimtes. Beide ruimtes zullen op grond van het voor de locatie Koningswei nieuw op te stellen bestemmingsplan een gemengde bestemming krijgen, waarbij één van de commerciële ruimtes mede bestemd zal worden voor horeca. Hoewel betreffende ruimte niet noodzakelijkerwijs hoeft te worden ingevuld met horeca, wordt een dergelijke invulling wel gezien als representatief. De invulling van de andere commerciële ruimte is ook nog niet geheel bekend. Duidelijk is in elk geval wel dat detailhandel voor beide commerciële ruimtes wordt uitgesloten.

Op een deel van de begane grond en de eerste verdieping van het zuidelijke appartementencomplex (blok Z) is daarnaast nog een gezondheidszorgfunctie in de vorm van een zorginstelling voorzien. Het zal hierbij naar verwachting gaan om een gastenverblijf.

In het kader van het op te stellen bestemmingsplan dient een verantwoording plaats te worden gegeven met betrekking tot de verschillende relevante omgevingsaspecten. Eén van deze omgevingsaspecten is luchtkwaliteit. In voorliggende quickscan luchtkwaliteit is een dergelijke verantwoording opgenomen.

2 Toetsingskader

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hierin zijn grenswaarden opgenomen voor luchtvervuilende stoffen. Voor ruimtelijke projecten zijn fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂) de belangrijkste stoffen.

Een project is toelaatbaar als aan (minstens) één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- het project draagt op zichzelf niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging;
- het project is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Om te bepalen of een project niet in betekenende mate bijdraagt aan luchtverontreiniging is een algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) vastgesteld waarin de uitvoeringsregels zijn vastgelegd. Een project kan in twee situaties niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging:

- het project behoort tot de lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) die is opgenomen in de Regeling NIBM;
- het project zorgt voor een toename van minder dan 3% van de jaargemiddelde concentratie NO₂ en PM₁₀ (1,2µg/m³).

Gelet op de anticumulatiebepaling uit artikel 5 van het Besluit NIBM, dient voor het project als geheel te worden bekeken in hoeverre sprake is van (niet) in betekenende mate bijdragen aan luchtvervuiling. NIBM-bijdragen mogen, met andere woorden, niet bij elkaar worden opgeteld. Het oogmerk van deze anticumulatiebepaling is onder andere dat (IBM-)projecten kunnen worden opgeknipt in verschillende NIBM-projecten, terwijl deze NIBM-bijdragen wel in betekenende mate (IBM) bijdraagt aan luchtvervuiling wanneer ze gecumuleerd worden.

Bestemmingsplannen worden, gelet op artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), vastgesteld ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Ook indien een project niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan luchtverontreiniging dient daarom te worden bepaald in hoeverre ter plaatse van het plangebied sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. In deze notitie wordt op beide onderdelen in respectievelijk hoofdstuk 3 en 4 ingegaan.

3 NIBM

Het bestemmingsplan voor de locatie Koningswei maakt verschillende typen functies mogelijk, te weten: woningen, commerciële functies en een gezondheidszorgfunctie. Concreet gezien betekent dit dat ten aanzien van deze woningen niet kan worden volstaan met dat uitspraak dat aangezien het aantal woningen ver beneden de NIBM-grens voor woningbouwlocaties ligt als opgenomen in bijlage 3a van de Regeling NIBM (≤ 1.500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg of ≤ 3.000 woningen (netto) bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling).

Aangezien niet op voorhand kan worden gesteld dat sprake is van niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) aan luchtvervuiling, dient middels een berekening met de NIBM-tool in beeld te worden gebracht wat de effecten van het project op de luchtkwaliteit zijn.

Verkeersgeneratie

Voor het toepassen van de NIBM-tool is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de verkeersgeneratie die samenhangt met de binnen het plangebied beoogde functies. Deze verkeersgeneratie is berekend door Grenspaal12 in het 'Verkeerskundig onderzoek Koningsplein Tilburg'¹ dat is uitgevoerd in het kader van de bestemmingsplanherziening.

Voor de berekening van de verkeersgeneratie samenhangend met de ingebruikname van de beoogde woningen is berekend op basis van de CROW-kengetallen (publicatie 381) en het door de gemeente Tilburg aangeleverde indicatieve programma voor Koningswei.

Aangezien de invulling van de twee binnen het plangebied te realiseren commerciële ruimtes nog niet bekend is, is uitgegaan voor de berekening van de verkeersgeneratie van deze functies uitgegaan van een representatieve invulling. Hierbij is uitgegaan van de volgende invulling, waarbij steeds is uitgegaan van een worstcasesituatie waarin sprake is van vestiging van een functie met een relatief hoge verkeersgeneratie:

- Commerciële ruimte 1 (113 m²): bibliotheek, waaronder ook wat kleinschalige horeca kan vallen (cfr ontmoetingscentrum);
- Commerciële ruimte 2 (113 m²): apotheek.

Voor de gezondheidszorgfunctie is voor het berekenen van de verkeersgeneratie uitgegaan van een gezondheidscentrum met een oppervlakte van 1.600 m² en 5 behandelkamers.

In onderstaande tabel is een berekening opgenomen van de maximale verkeersgeneratie voor de binnen het plangebied beoogde functies:

Functies in een zeer stedelijk centrumgebied	totaal	Kencijfers maximaal aantal verplaatsingen	Maximaal verwachte verkeersgeneratie	afgeronde verwachte verkeersgeneratie
koop appartement midden	62	3,7	229,40	230
huur appartement duur	14	3,7	51,80	52
huur appartement midden/goedkoop/sociaal	291	1,6	465,60	466
totaal appartementen	367		746,80	748
gezondheidszorgcentrum (1600 m ² bvo) met 5 behandelkamers	5	12,4	62,00	62
commercieel horeca (113 m ²) bibliotheek	1,13	5,9	6,67	7
commercieel (geen detailhandel) (113 m ²) apotheek	1,13	100,1	113,11	114
totaal plint			181,78	183
algemeen totaal			928,58	931

Tabel 1: Maximale verkeersgeneratie (bron: Grenspaal12).

¹ Grenspaal 12, 'Verkeerskundig onderzoek Koningsplein Tilburg', kenmerk: 21-1004-01_v3, d.d. 24 januari 2022.

Uitgangspunten voor en toepassing van NIBM-tool

De op de vorige pagina weergegeven maximale verkeersgeneraties van de binnen het plangebied beoogde functies is gebruikt bij de toepassing van de NIBM-tool.

Uit de door de gemeente aanleverde planning blijkt dat de planrealisatie gepland staat voor de periode juli 2024 tot en met juli 2026. Aangezien in de systematiek van de NIBM-tool wordt uitgegaan van een 'maximale bijdrage extra verkeer' die elk navolgend 'Jaar van planrealisatie' steeds lager wordt in vergelijking met de voorgaande jaren van planrealisatie, is in het kader van een worstcasebenadering uitgegaan van een volledige realisatie in het jaar 2024.

Onderdeel van de NIBM-tool is dat aangegeven wordt wat het aandeel vrachtverkeer in de totale verkeersgeneratie is. Het meest realistisch is om uit te gaan van een aandeel vrachtverkeer van 1% à 2%. Uitgaande van een worstcasebenadering is echter een aandeel vrachtverkeer van 5% gehanteerd.

De hiervoor beschreven uitgangspunten zijn gehanteerd voor het uitvoeren van de berekening middels de NIBM-tool. In de hiernaast weergegeven tabel zijn de uitkomsten uit de berekening die is uitgevoerd middels de NIBM-tool weergegeven.

Conclusie

Uit de berekening met de NIBM-tool volgt dat geen sprake is van in betekende mate bijdragen aan luchtvervuiling. Hiermee is sprake van een NIBM-project. Nader onderzoek op dit vlak is daarom niet noodzakelijk. Hierbij dient opgemerkt te worden dat voor de berekening met de NIBM-tool is uitgegaan van de niet-gesaldeerde maximale verkeersgeneratie. Gesaldeerd – en dus in vergelijking met de huidige situatie – komt de verwachte extra verkeersgeneratie blijkens het ver-

keerskundig onderzoek uit op 613 mvt/etmaal. De daadwerkelijke bijdrage zal daarmee lager zijn dan de onderstaande berekening aantoont, zodat zonder meer kan worden gesteld dat de ontwikkeling niet in betekende mate bijdraagt.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie	2024
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	931
Aandeel vrachtverkeer	5,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,74
PM ₁₀ in µg/m ³	0,17
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig	

Tabel 2: Berekening NIBM-tool (bron: Ministerie van Infrastructuur en Milieu/Kenniscentrum InfoMil (tool)/BRO (berekening).

4 Aanvaardbaarheid woon- en leefklimaat

Analyse

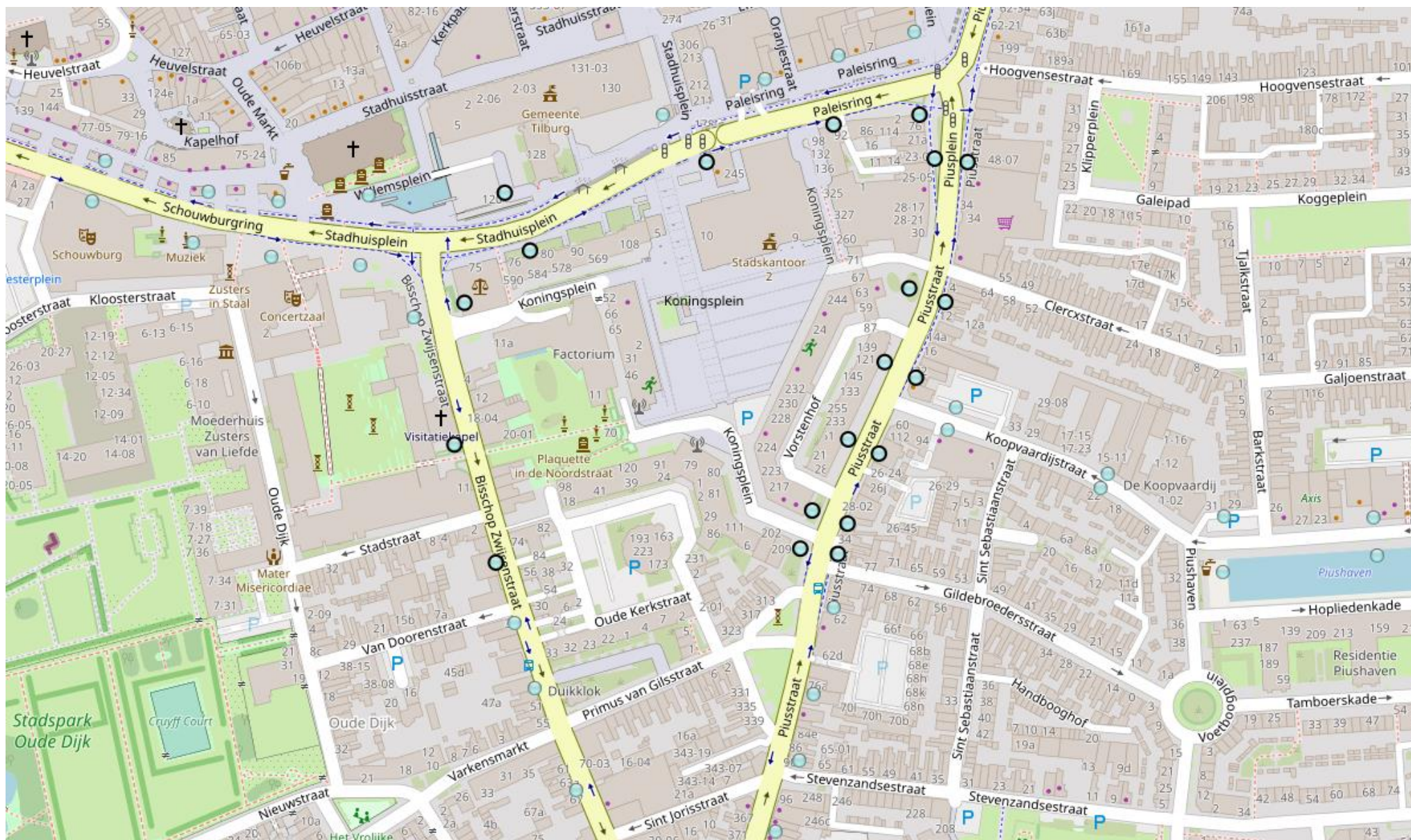
Het is in het kader van een goede ruimtelijke ordening van belang om ook te bekijken of er ter plaatse van het plangebied sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat met betrekking tot luchtkwaliteit. Hierover kunnen uitspraken gedaan worden aan de hand van achtergrondwaarden voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5}. Die kunnen bepaald worden middels de NSL-monitoringstool. Hierbij zijn de waarden van de dichtstbijzijnde rekenpunten als uitgangspunt genomen. Betreffende waarden (voor het jaar 2020) zijn opgenomen in onderstaande tabel. Waar deze rekenpunten gesitueerd zijn is aangegeven in figuur 1 op de volgende pagina.

Conclusie

Uit bovenstaande tabel kan worden opgemaakt dat de achtergrondwaarden significant lager zijn dan de gestelde normen. Hiermee is aannemelijk gemaakt dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat met betrekking tot luchtkwaliteit in het plangebied. Gelet op de uitkomsten uit de NIBM-tool is het tevens onwaarschijnlijk dat de gestelde normen voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5} zullen worden overschreden na realisatie van de ontwikkelingen waarin voorzien wordt middels het nieuwe bestemmingsplan voor Koningswei.

Id	NO ₂ µg/m ³	PM ₁₀ µg/m ³	PM ₁₀ over- schrijdings- dagen	PM _{2.5} µg/m ³
16960	16.9	16.9	6.0	9.6
16961	18.1	17.1	6.1	9.7
16962	18.1	17.0	6.0	9.7
16963	18.8	17.2	6.1	9.7
16966	20.9	17.5	6.1	9.8
16967	21.5	17.7	6.2	9.9
16968	18.9	17.2	6.1	9.7
16969	18.8	17.2	6.1	9.7
16970	18.6	17.1	6.1	9.7
16971	18.6	17.1	6.1	9.7
16972	18.4	17.1	6.1	9.7
16973	19.0	17.2	6.1	9.7
16980	20.3	17.4	6.1	9.8
16983	19.4	17.2	6.1	9.8
16987	22.5	17.8	6.2	9.9
16988	22.8	17.9	6.3	10.0
16989	23.0	17.9	6.3	10.0
16992	18.8	17.2	6.1	9.7
16993	19.7	17.4	6.1	9.8
16996	20.2	17.4	6.1	9.8
Norm	40	40	35	25

Tabel 3: Achtergrondwaarden voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5} (bron: NSL-monitoringstool).

Figuur 1: Rekenpunten waarvan de achtergrondwaarden voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} als uitgangspunt voor de analyse zijn genomen (zwart omcirkeld; bron: NSL-monitoringstool).

5 Conclusie

In de quickscan luchtkwaliteit is het aspect luchtkwaliteit voor de bestemmingsplanherziening ter plaatse van de locatie Koningswei te Tilburg tweeledig onderzocht. Er is enerzijds een berekening uitgevoerd middels de NIBM-tool. Hieruit is gebleken dat sprake is van niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is tevens gekeken naar de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat met betrekking tot luchtkwaliteit. Hieruit is gebleken dat de achtergrondwaarden voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5} (aanzienlijk) lager zijn dan de gestelde normen. Hiermee is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat met betrekking tot luchtkwaliteit. Gelet op de resultaten uit de NIBM-tool is een overschrijding van de gestelde normen geheel onwaarschijnlijk.

Uit de uitgevoerde quickscan luchtkwaliteit is gebleken dat geen sprake is van belemmeringen met betrekking tot het omgevingsaspect luchtkwaliteit. Er is geen vervolgonderzoek op dit vlak noodzakelijk.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01